

แคนาดาได้เวลาเร่งเสริมสร้าง “ความมั่นคงทางอาหาร”

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้กำหนดนิยามของ “ความมั่นคงทางอาหาร” หรือ “Food Security” ในตั้งแต่ช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางอาหารตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1970 ไว้ว่า สภาวะที่คนทุกคนและในทุกขณเวลามีความสามารถทั้งทางกายภาพและทางเศรษฐกิจที่จะสามารถเข้าถึงอาหารได้อย่างเพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการ เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจด้านอาหาร เพื่อให้เกิดชีวิตที่มีพลังและมีสุขภาพ

จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น คงไม่คาดคิดว่าแคนาดาซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและประชากรมีความเป็นอยู่ชีวิตที่ดีจะเป็นประเทศที่มีจุดอ่อนด้านความมั่นคงทางอาหารจนเป็นประเด็นที่ผู้อยู่ในวงการอาหารแสดงต้องความกังวลออกมา โดยเมื่อ นาย Dave Dinesen หัวหน้าผู้บริหารบริษัท Cubicfarms ผู้ดำเนินธุรกิจด้านเทคโนโลยีการเกษตรในแคนาดาได้สำรวจตลาดซูเปอร์มาร์เก็ตในประเทศไม่นานมานี้แล้วพบว่า สินค้าผักผลไม้สดหลายรายการขาดตลาด ซึ่งถึงแม้จะไม่ได้สร้างความประหลาดใจมากนัก แต่ทำให้ต้องทบทวนว่าแคนาดามีปัญหาด้านความมั่นคงทางอาหารหรือไม่อย่างไร

วิกฤต COVID-19 และสภาพภูมิอากาศในปีที่ผ่านมากลายเป็นปัจจัยเสี่ยงที่กระทบต่อห่วงโซ่อาหารอย่างหนัก และทำให้เห็นถึงสภาวะความมั่นคงทางอาหารที่ไม่ยั่งยืนของประเทศได้ชัดเจนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แท้จริงแล้วชาวแคนาดา กว่า 1.2 ล้านครอบครัวต้องเผชิญกับอุปสรรคในการเข้าถึงอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการมาก่อนหน้าวิกฤตโรคระบาดเสียอีก เนื่องจากราคาสินค้าผักผลไม้และอาหารสดต่างๆ มีราคาสูงเกินไปกว่าที่คนมีรายได้น้อยต่ำจะสามารถซื้อทานได้เป็นประจำ

หลายคนมองว่าปัญหาด้านความมั่นคงทางอาหารไม่น่าจะเกิดขึ้นในแคนาดา ซึ่งเป็นประเทศที่วางเป้าหมายจะเป็นผู้นำการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกโดยเฉพาะในเรื่องของอาหาร และมุ่งเน้นไปที่การทำกิจกรรมการเกษตรแบบยั่งยืน กล่าวคือ การเลือกกินอาหารที่ปลูกในท้องถิ่นและลดปริมาณก๊าซคาร์บอนในกระบวนการผลิตอาหารให้ได้มากที่สุด

ทว่า การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวยังคงค่อนข้างห่างไกล ในเมื่อในความเป็นจริงแล้วแคนาดายังคงต้องนำเข้าอาหารเป็นจำนวนมากเนื่องจากไม่มีกำลังการผลิตในประเทศที่เพียงพอ และโดยที่ระยะทางของอาหารจากฟาร์มและแหล่งเพาะปลูกในประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐฯ เม็กซิโก จีน เปรู เป็นต้น ไปสู่ครัวเรือนผู้บริโภคแคนาดานั้นค่อนข้างไกล ทำให้ปริมาณอาหารในประเทศกว่า 40% ต้องกลายเป็นขยะเหลือทิ้ง เพราะอายุการเก็บรักษา (shelf life) ของอาหารที่สั้นลงไปอีกนับจากที่ใช้เวลาในการขนส่งมาแล้ว

- นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่น ๆ

ข่าวเด่นรายสัปดาห์
โดย สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา
ประจำวันที่ 22-28 พฤษภาคม 2564

แน่นอนว่าการนำเข้าอาหารผักและผลไม้ทำให้ชาวแคนาดาสามารถเข้าถึงและซื้อหาได้ตลอดทั้งปี แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นห่วงโซ่อุปทานที่บอบบางมาก ดังจะเห็นได้ว่าเพียงแค่การเกิดวิกฤตโรคระบาด ภัยธรรมชาติ หรือแม้กระทั่งปัญหาเรือสินค้าติดขัด ก็สามารถก่อให้เกิดความเสียหายและความเดือดร้อนต่อห่วงโซ่อุปทานสินค้าอาหารในแคนาดาอย่างกว้างขวาง ดังนั้นหลายๆ ฝ่ายจึงพยายามมองหาทางแก้และเห็นว่า การเลือกบริโภคอาหารในท้องถิ่นหรือ local food น่าจะเป็นคำตอบสำหรับโลกยุคหลังจากนี้ โดยหากห่วงโซ่อุปทานอาหารยังสั้นเท่าใดก็ยิ่งมีความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาน้อยลงเท่านั้น เป็นที่น่ายินดีที่ผู้บริโภคในแคนาดาก็เริ่มแสดงความสนใจในประเด็นนี้บ้างแล้วด้วยเช่นกัน จากการสำรวจโดยบริษัทวิจัยตลาดชื่อ Ipsos และมหาวิทยาลัย Dalhousie แคนาดา พบว่าผู้บริโภค 8 ใน 10 คน แสดงความสนใจสอบถามถึงแหล่งที่มาของอาหาร และกว่าร้อยละ 50 ของผู้ตอบแบบสอบถามยินดีจ่ายเงินแพงกว่าสำหรับสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่นเมื่อเทียบกับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ

ในการนี้ ผู้เกี่ยวข้องในวงการเกษตรและอาหารของประเทศจึงมีความพยายามที่จะผลักดันการพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรในอาคารหรือที่เรียกว่า Indoor farming ให้มากขึ้น โดยเห็นควรให้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ในเมื่อทรัพยากรพลังงาน น้ำ และพื้นที่เพาะปลูก มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์อยู่แล้ว รูปแบบการเพาะปลูกในอาคารจะช่วยแก้ปัญหาเรื่องการปรับสภาพอากาศที่ไม่เหมาะสมให้สามารถผลิตอาหารที่มีคุณภาพให้เพียงพอตามที่ต้องการได้ตลอดทั้งปี ซึ่งนอกเหนือจากการผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศเองแล้ว ยังมีโอกาสที่จะขยายการค้าทั้งตัวพืชผลและเทคโนโลยีไปประเทศอื่น ๆ ได้เช่นกัน

ข่าวเด่นรายสัปดาห์

โดย สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา
ประจำวันที่ 22-28 พฤษภาคม 2564

มีการคาดการณ์ว่าจำนวนประชากรโลกจะสูงขึ้นเป็น 10,000 ล้านคน ภายในปีค.ศ. 2050 หรืออีกไม่กี่ 10 ปีข้างหน้า ทำให้ความต้องการอาหารทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นอีก 56% หากไม่ลงมือแก้ปัญหาในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาขาดแคลนอาหารและความไม่มั่นคงทางอาหารมากขึ้นทั้งในแคนาดาและทั่วโลก เพราะดูจากเท่าที่ผ่านมาในช่วงวิกฤตโรคระบาด COVID-19 ชาวแคนาดาสัดส่วน 1 ใน 7 ต้องเผชิญกับความไม่มั่นคงทางอาหารมาบ้างแล้ว ซึ่งแม้ในครั้งนี้อาจไม่ได้เข้าขั้นวิกฤตมากนัก แต่ก็น่ากังวลว่าหากโลกต้องเผชิญวิกฤตการณ์อาหารขึ้นจริง คำถามคือ ผลผลิตภายในประเทศจะสามารถช่วยบรรเทาวิกฤตได้แค่ไหน ซึ่งเป็นโจทย์และความท้าทายที่จะเร่งให้เกษตรกรมุ่งผลิตอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการอาหารคนในชาติ และลดพึ่งพานำเข้าสินค้าอาหารจากที่อื่นให้มากที่สุดต่อไป

ข้อคิดเห็นจากสำนักงาน: เมื่อแคนาดาเป็นประเทศที่มีอากาศหนาวตลอดปี แต่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรพลังงาน น้ำและพื้นที่เพาะปลูก การนำเทคโนโลยีการเกษตร (AgriTech) เข้าช่วยในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยพื้นฐานแคนาดาถือว่ามี know how ด้านความรู้การเกษตรมากที่สุดเพียงแต่ยังขาดการลงทุนจำนวนมากในด้านการเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร อีกทั้งเกษตรกรในประเทศเองถือว่าค่อนข้างพร้อมที่จะปรับตัวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ และยกระดับไปสู่นวัตกรรมการเกษตรที่เน้นการผลิตพืชมูลค่าสูง ซึ่งหากมองเป็นเรื่องการลงทุนในระยะยาว ก็นับเป็นโอกาสที่ต่างชาติจะหันมาสนใจลงทุนในอุตสาหกรรมอาหารของแคนาดา หรืออีกทางเลือกรักก็มองหาความร่วมมือผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีการเกษตรระหว่างกัน เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต